

వి మ్మి జీవితాల్ని (ప్రిహితాత్రణిని నాటక)

రచన :

గన్పి శాస్త్రి వెంకటేశ్వరరావు

ప్రకాశకులు :

ఉదయ సాహితీ పబ్లికేషన్స్,
విజయవాడ-1

హాపీనైట్
ప్రథమ ముద్రణ
1960

జల :
రూ. 0-75

ముద్రణ :
శ్రీ సరస్వతీ ప్రెస్,
విజయవాడ-1

ఇందులోని పాత్రలు

సుబ్బారావు :	ఒక అభ్యుదయ రచయిత వయస్సు	30 సం॥
నూర్యం :	సుబ్బారావు స్నేహితుడు	26 సం॥
సుబ్రహ్మణ్యం :	సుబ్బారావు బంధువు	35 సం॥
రామ్మూర్తి :	సుబ్బారావువుంటున్న ఇంటియజమాని	40 సం॥
మునుగేశఅయ్యరు :	హోటలు యజమాని	35 సం॥

ఇంకా సబినస్పెక్టరు, కానిస్టేబిల్

కాలం : వర్తమానం.

స్థలము : మద్రాసు పట్టణంలో, ఒక మారుమూల
యింటిలో ఒక చిన్నగది.

గమనిక :

ఈ నాటికకు సంబంధించిన ప్రింటింగ్, పబ్లిషింగ్ హక్కులు
ఉపయోగహీన పబ్లికేషన్స్, విజయవాడ-1 వారివి. మిగిలిన
ప్లేజ్ వగైరా హక్కులు గన్పితెట్టి వెంకటేశ్వరరావు,
అక్టోట, తెనాలి తాలూకా వారికి చెందివున్నవి.

[సుబ్బారావు, సూర్యులు పుంటున్న గది. గదిలో సామానంతగాలేదు. ఒక ప్రక్కగా రెండు పాత ట్రంకులు, మంచిసీళ్ళ కూడా, గ్లాసు, కొన్ని వస్తువులు, పైజామాలు, బాల్బీలు, రెండు తువాళ్ళు వాక్కింకు ప్రేలాడుతున్నాయి. గది మధ్యలో చాన సరిచివుంచి. ప్రక్కనే ఒక బెడ్డింగు. రెండు ముప్పట్లువున్నయ్. అందుమీదా విడిగానూ కొన్ని పుస్తకాలు, మేగ్ జే నులు చిందరవందరగా పడివున్నాయి.

సుబ్బారావు చావమీద కూర్చుని ఏదో ఆలోచిస్తున్నాడు. చేతిలో పుస్తకం తెరిచేవుండు. కాని అతనివృష్టి దాని మీదలేదు. కొంచెంసేపలా కూర్చున్నతర్వాత చిరాగ్గాలేచి పుస్తకం దూరంగావిసిరేసి, వాకిలి దగ్గరకెళ్ళి చూచాడు. నిరాశతో తిరిగివచ్చి చావమీద కూర్చున్నాడు. చావమీద సదివున్న సిగరెట్ పెట్టెలందుకొని చూచాడు. కాళీగావుండి. కొంచెంగా విసిరికేశాడు. తిరిగి వాకిలిదగ్గరకెళ్ళి చూచివచ్చి, పిచ్చిగా గదంతా పచాల్లుచేస్తున్నాడు. బయటనుండి “సుబ్బారావు” అని కేకవినిపింది. తృప్తిపడ్డాడు. మొఖాన చెమట పడుచుకుంటూ రెండడుగులు ముందుకువేశాడు.

ఇంటి యజమాని రామ్మూర్తిగారు లోనికివచ్చాడు. గ్లాస్కోవంచె, సింక్-బాల్బీ, కళ్ళతోడు, నీట్ గామవ్విన కాపు, మాంది. వుండగావున్నాడు.

ఆయన్ని చూడగానే సుబ్బారావునుండెట్లో తెల్పు నను గెత్తుకున్నయ్.]

సుబ్బారావు :

నమస్కారం రామ్మూర్తిగారూ! కూర్చోండి. (చాపి
నడచు)

రామ్మూర్తి :

((ప్రతి నమస్కారము చెయ్యకుండానే) ఈ మర్యాదల
కేంలే! వచ్చిపని పూర్తిచేసి పంపితే.....

సుబ్బారావు :

క్షమించండి రామ్మూర్తిగారూ! మొన్నటినుంచీ విశ్వ
ప్రయత్నం చేస్తున్నాం.

రామ్మూర్తి :

కాని ఫలితం తృప్త్యను తీవ్రం? ఇదేమిన్నా మర్యా
దా ప్రందటయ్యా?

సుబ్బారావు :

(జాలిగా) ఆగినన్నాళ్ళు ఆగారు. ఇంకో నాలుగురోజులు
ఓసికపట్టండి. మీరాకీ పూర్తిగా యిచ్చేస్తాం.

రామ్మూర్తి :

(తీవ్రంగా) ఇదుగో సుబ్బారావు! ఓర్పుకూడా హద్దుగ
యిందయ్యా! పదిరోజులా? పదిహేను రోజులా? నాలుగు నెం
లగానే! ఇంకెన్నాళ్ళయ్యా? నేను మంచివాణ్ని కాబట్టి మరి
పోయింది. గాని, మరొకడైతే యెప్పుడో బయటకుగెం పోవాడు!
తెలిసిందా?

సుబ్బారావు :

సేము మాత్రం చేతులో లేకగాని, ప్రంభం యిన్నా

బొప్పతామూ చెప్పండి? ఎలాగయినా సరే యీ నెలూఖరు
నాటికి మీ బాకీ పూర్తిగా యిచ్చేస్తాం లెండి.

రామూర్తి :

ఈ విధంగా యెన్ని సార్లు చెప్పావయ్యా?

సుబ్బారావు :

ఈదఫా అలా జరగదులెండి.

రామూర్తి :

అని గ్యారంటీ ఏమిటాని? చూడు సుబ్బారావు.
రేదో మంచికుర్రాళ్ళని అందులోనూ నీవు మన ఊరివాడవనీ,
యిన్నాళ్ళూ సద్దుకుపోయావును. ఇక లాభంలేదు. ఈ క్షణాన
నాఅద్దె మొత్తంయిస్తే సరే వుంది. లేకపోతే గది ఖాళీ
చెయ్యాలిందే!

సుబ్బారావు :

మీ రావిధంగా ఖచ్చితంగా మాట్లాడితే నే నేం
చెప్పను! నా పరిస్థితి మీకు తెలియందేముంది చెప్పండి?

రామూర్తి :

నా పరిస్థితులుమాత్రం ఆలోచించొద్దూ! రేపు పదింటి
లోగా టాక్సు కట్టకపోతే, కార్పొరేషను వాళ్ళు చెంబూ
తప్పెలా బయటేస్తారు తెలిసిందా?

సుబ్బారావు :

ఉన్న వారు. ఎట్లాగయినా సద్దుకోవచ్చు.

రామూర్తి :

అం! వున్న వాళ్ళునే! ఈ క్షణాన చేతిలో ఏమిడిఉంది?

చస్తున్నాను.

సుబ్బారావు :

నెలాఖరువరకూ ఓసికపట్టండి. తప్పకండా ఇచ్చేస్తాను.

రామ్మూర్తి :

(కటువుగా) ఇరుగో సుబ్బారావు! నమ్మోహమాటంగా చెబుతున్నా: ఎల్లప్పుడూ గాయంత్రంలోగా నా అద్దం అణిపెట్టి తోయిస్తే సరేవుంది. లేకపోతే తర్వాతి రోజుగానీ ఎండలో జరుగుతుంది. ఆ! (విసురుగా) శిల్పిహోయ్యాగు. సుబ్బారావు ఆయన నెల్లించే పేచూస్తూ నిలుబడిపోయ్యాడు. సూర్యుని మునుటినుండివచ్చాడు. పాతపేగులు, మాసిపోయిన పప్పు, తరిగి తాళేగివుంటు. “ఉహ్!” అంటూ నవ్వి చూచి మోసి పోయి (వలసడ్డాడు.)

సూర్యుని :

యముధన్వరానొచ్చి నెల్లొడనుకొంటా?

సుబ్బారావు :

ఉహ్.

సూర్యుని :

ఏం చెప్పి పంపావ్?

సుబ్బారావు :

నెలాఖరులోగా యిస్తామని చెప్పాను.

సూర్యుని :

అమ్మయ్య! వాగంలో నెలవరకూ ఆయన యుద్ధం ప్రసంగించడన్నమాట!

సుబ్బారావు :

ఎట్లుండి నాయంబ్రంలోగా యివ్వకపోతే గూం కాపు
చేయిస్తానున్నాడు.

సూర్యం :

ఆ! పోస్ట్ అదీ మంచిదే! నాలుగు నెలలు అక్క
తస్తుతుంది.

సుబ్బారావు :

గూం లేకపోతే ఎక్కడుంటారా!

సూర్యం :

ఎట్లుగూడాయె లెక్క-డతెద్దారా?

సుబ్బారావు :

నచ్చిన స్థానాని నీ వెళ్లివి.

సూర్యం :

కాకపోతే తెచ్చికట్టరాబాబూ నాదేం పొయ్యింటి.

సుబ్బారావు :

నీకేగాని, నువ్వెళ్ళిన పనేమయ్యిందరా?

సూర్యం :

అరే సుబ్బారావు! మనం బుద్ధిలేక పోతున్నాం
గాని, మనకప్పిచ్చేగాడిదెవడా ఈ మద్రాసు నగరంలో?

సుబ్బారావు :

మరేంచేద్దారా?

సూర్యం :

జపంచేద్దాం.

సుబ్బారావు :

(దగ్గరగావచ్చి) జేబులో సిగరెట్టేమయినా...

సూర్యం :

ఈ రెండు మూడు బజార్లలో కొత్తగా కొట్టెవడనా పెట్టలేదురా!

సుబ్బారావు :

హూ! (సూర్యం ప్రక్కనే చతికిలబడ్డాడు నీరసంగా)

సూర్యం :

అరే సుబ్బారావు?

సుబ్బారావు :

(ఏమిటన్నట్టు చూచాడు.)

సూర్యం :

మనం తిండి తిన్న దెప్పడా?

సుబ్బారావు :

కొద్ది నోజుల కిందటనుకొంటూ.

సూర్యం :

దరిగి తినేదెప్పడు?

సుబ్బారావు :

దొరికినప్పుడు.

సూర్యం :

ఎన్నాళ్ళురా ఈ విధంగా?

సుబ్బారావు :

ఏం చేద్దామంటావు.

సూర్యం :

ఛీ! ఏం బ్రతుకులురా మనవి! దరిద్రపు బ్రతుకులు.
ప్రాప్తినుంచీ కాఫీక్యాడా గతిలేకపోయింది.

సుబ్బారావు :

విచారించకురా తమ్ముడా! రచయితయిన ప్రఖివాశికి
కష్టాలు తప్పవు. ఏ రచయితా సుఖంగా బ్రతుకటం జరగను.
అలా బ్రతుకగలిగితే వాడసలు రచయితేకాలేడు.

సూర్యం :

మనమేదో పెద్దవ ఆశయాలంటూ పడి చస్తున్నాం
గాని, ప్రాతికేవాళ్ళంతా సలక్షణంగానే బ్రతుకుతున్నారా!

సుబ్బారావు :

అయితే ఏం చేద్దామంటావ్. జేబులు కత్తిరిద్దామా?

సూర్యం :

ఆఁ. అదే మంచిపనేమోలే! కడుపు కాల్చుకొని
చేపకన్నా.

సుబ్బారావు :

చూడు సూర్యం! వంటరిగాడివి నువ్వే యిలా దిగజారి
పోతే నా సంగతేమిటి చెప్ప!

సూర్యం :

అదే నా విచారంకూడా. నాకూ వెనక తల్లి, తండ్రీ
అంతావుంటే, తిన్నా తినకపోయినా ధైర్యంగా వుండేవాణ్ణి.
నా అనేవాళ్ళు లేరనే నేను బాధపడుతున్నాను.

సుబ్బారావు :

నీ పలాగ అనుకుంటావ్. కాని నాసంగతి - ఇద్దరు
 పిమ్మళ్ళూ, పెళ్ళిడుకువచ్చిన చెల్లెలు, ముసలితండ్రీ. మా
 నాన్న ఎంతకష్టమీస ఆ సంసారాన్నీ డుచ్చుకొస్తున్నాడో ఆయన
 పనే తెలియాలి. పిల్లల చదువులు, ఆడపిల్ల పెళ్ళి సమస్య -
 వన్ను పెంచి పెద్దవాణ్ణి చేశాడు. నా చదువు సంధ్యలతో ఆ
 యిల్లు గుల్లయిపోయింది ఇంతవాళ్ళయిన కొడుకును నేను
 కూడా, ముసలితనంలో ఆయన కేవిధంగానూ సహాయపడలేక
 పోతున్నాను. ఈ పయస్సులో ఆయనంతగా కుమిలిపోతు
 న్నాడో తెలుచుకుంటే గుండెలు బద్దలవతూ?

సూర్యం :

క్షమించరా. ఏదోమాయ వరసకన్నా నేగాని, నీ పో
 స్టల్ నాకు తెలియదా?

సుబ్బారావు :

అంతవరకయితే ఫర్వాలేదు. "తను దూకంతలేడు.
 తన మెడకోడోలు" అన్నట్లు, నాకు తోడు పెళ్ళాగి, ఇద్దరు
 పిల్లలు వాళ్ళను పోషించలేక పుట్టింటివద్దర దిగివిడిచాను.
 అప్పట్లో, నేనేదో బి. ఏ., చదివానుగనా, ఏ కలెక్టరుగికో
 వలగబెడతానని మా మేనమామ, నాకిప్పుడు పెళ్ళిన్న
 మొర్రోలంటున్నా వినక, మా అమ్మ చావు బ్రతుకుల్లో
 వుండగా ఆమె సంతృప్తికనే పంకతో తన కూతుర్ని నా మెడ
 కొంటగట్టాడు బలవంతంగా. ఇప్పుడు నా గురోజులు కూతుర్ని
 పోషించాల్సివచ్చింది, నే నొక్కట ప్రమాదమడవనీ, కూతురు

గొంటు చెతులారా కొనుకొన్నాననీ ఏడుస్తున్నాడు.

సూర్యం :

హూ! బాగుంది!

సుబ్బారావు :

ఇక నేను, అప్పట్లో ఏదో పెద్ద రచయితవైపోదామని, ఉద్యోగం విషయంలో నిర్లక్ష్యం చేశాను. ఇప్పుడు ఉద్యోగం కావాలంటే దొరకదు. రచయితగానా బ్రతకలేకపోతున్నాను. “ఉభయ భ్రష్టత్వం ఉపనిషత్సం” లాగయ్యింది బ్రతుకు.

సూర్యం :

ఏమిటోరా పెద్దన జీవితాలు! ఎవరో అన్నట్లు “గత మంటే కారుచెగటు - రేపంటే తగనిభయం” అన్నట్లున్నయ్ మన బ్రతుకులు. (ఒక్కక్షణం ఇద్దరూ నిశ్శబ్దంగా కూర్చున్నారు).

సూర్యం :

ఇక జరగాల్సిందేమిటా?

సుబ్బారావు :

అదే అర్థంగాకుండావుంది.

సూర్యం :

తినా తినకపోయినా, బాకీలబెడద లేకపోతే హాయిగా ప్రతకొచ్చు. బజారుకెళ్ళాలంటే భయంగావుంది, బాకీలవాళ్ళెక్కడవట్టుకొంటారోనని.

సుబ్బారావు :

రామ్మూర్తిగారి నాపటం యిక కష్టమయ్యేట్లుందినా!

సూర్యం :

ఏది తప్పునతించితే! అన్నీ అట్లాగేవున్నయ్! సరేగా? మొన్న రాసిన ఆ రెండుకథలూ ఎవరికైనా యివ్వకపోయ్యావని నాలుగుడబ్బులొచ్చేయేమో!

సుబ్బారావు :

ఏమరు తీసుకొంటున్నారా? అంతా అవినీతిని, హత్యలను ప్రోత్సహించే చవుకబాగు డిల్లెప్టీవ్ ప్రవాహంలో నేను కొట్టుకుపోతున్నాను. అభ్యుదయ వాదులమని చెప్పుకొంటున్న పబ్లిషర్సుకూడా అసభ్యమైన చవుకబా సాహిత్యాన్నే విడిచిపెట్టుతున్నాను. ఇక ప్రతికలకు సంపుదామంటే డబ్బులిచ్చే అంపాటేమానుకొన్నారు ప్రతికలవాళ్ళు.

సూర్యం :

ఏమైపోదాంరా యిక? నాకా ఈ జన్మలో ఉద్యోగం దొరుకుతుందనుకోవటం పొరపాటేమోననిపిస్తోంది. నీ రచనలూ ఎవ్వరూ డబ్బుకీయిచ్చి కొనేనాథుడు కనుపించడు. (కొంత మాగి) చిన్న మాబావ ఖచ్చితంగా రాశాడు.

సుబ్బారావు :

ఏమని?

సూర్యం :

(జేబులోనుండి కవచుతీసి చదువుతున్నాడు)

“చిరింజీవి సూర్యనికి! నీవు ప్రధానాధి డబ్బుకోసం నామీద విరుచుకుపడితే నేనేం చెయ్యలేను. నా పరిస్థితులు చాలా విషమంగా వున్నాయి. మీ అక్కయ్యకు వంట్లో

గాగుండటంచేదు. పిల్లలక్కూడా జ్వరాలు తగుల్తున్నాయి. నా సంపాదనంతా డాక్టర్లకే సరిపోతున్నది. ఈస్థిలో నీకేమీ సహాయం చెయ్యలేనని ఖచ్చితంగా రాయవలసివచ్చినందుకు బాధపడుతున్నాను. ఇకమీనట డబ్బుకోసం నాకురాయవద్దు. గ్రహించవలెను. నీ బావ"

సుబ్బారావు :

గాగుంసి! కాకపోయినా ఎవరయితేమాత్రం ఎంతకాల మామగొంటావులేరా! నిత్యం చచ్చేవాడికెన్నాళ్లేమస్తామన్నట్లు.

సూర్యం :

నిజంగా, మాబావ యిలా రాశాడంటే ఏమనుకోవాలో అర్థంగావటంలేదు. ఆయన దిక్కు మొక్కులేకుండా అల్లాడుతుంటే మాగాన్న దగ్గరకుతీసి, చదువు చెప్పించి, ఉద్యోగమిప్పించి, మా అక్కనిచ్చి పెళ్ళిజేశాడు. మా స్థితి బాగున్నాన్నాళ్ళు మమ్మల్ని నోచుకుని, యిప్పుడిలామారటం ఆయనకు న్యాయమేనా?

సుబ్బారావు :

గతాన్ని మరువగలిగిన ధీరులకేరోజులురాబాబూ!

సూర్యం :

(గాడ్లదికంగా) ఏమిటోరా నెధవడేవికం! ఒక్కోసారి ఆత్మహత్య చేసుకోవాలనిపిస్తుంటుంది.

సుబ్బారావు :

అది సాధ్యమయితే నే నిప్పటికెన్నిసార్లు చచ్చివుంటా ల్సింది! (బయటనుండి "సుబ్బారావుగారూ!" అని కేక)

సూర్యం :

ఇదెక్కడిదో కొత్తఘటంలాగుందే.

(లేచి వాకిట్లోనికెళ్ళాడు. బయట వ్యక్తి; 'సుబ్బారావు గారు ఉన్నారాండీ?')

సూర్యం :

ఉన్నారు. రండి.

(సుబ్రహ్మణ్యం లోనికొచ్చాడు. ఖద్దరు సంచె, మట్ట, చేతిలో లెదర్ బేగ్, బెల్టుబూటువేళాగు.)

సుబ్బారావు :

ఓ మీరా! రాండన్నయ్యగారూ. ఎస్పెక్టోచ్చారు?

సుబ్రహ్మణ్యం :

ఉదయం మెయిల్లో దిగాను. కులాసాగా పుంజున్నావా? (చాపమీద కూర్చున్నాడు.)

సుబ్బారావు :

ఏదో ఇలా వున్నాను. అక్కడంతా కులాసేనా?

సుబ్రహ్మణ్యం :

అహ.

సుబ్బారావు :

(సూర్యం వంకచూచి) వీరు నా భార్యకు మేనమామవు తాను. పేరు సుబ్రహ్మణ్యంగారు.

సూర్యం :

నమస్కారమండీ.

సుబ్రహ్మణ్యం :

నమస్కారం. మీరు ...

సూర్యం :

నేనూ సుబ్బారావు కలిసి చదువుకొన్నాంలేం. ఇక్కడా ఇద్దరం కలిసేవుంటున్నాం. నాపేరు సూర్యం.

సుబ్రహ్మణ్యం :

సంతోషం. అయితే సుబ్బారావు ప్రస్తుతం నువ్వేం చేస్తున్నావు?

సుబ్బారావు :

కాళీగానే వుంటున్నాను.

సుబ్రహ్మణ్యం :

నేను రాత్రికే వెళ్ళిపోవాలి.

సుబ్బారావు :

అదేమిటి?

సుబ్రహ్మణ్యం :

కొంచెం అర్జంటు పనులున్నాయి. నీతో కొంచెం మాట్లాడాల్సిన అవుసరముంది. (సూర్యంవంక చూచాడు.)

సూర్యం :

(గ్రహించి) నేను స్నానంచేసి వస్తారా. (తువ్వాలు తీసుకొని దొడ్లోకి వెళ్ళాడు.)

సుబ్రహ్మణ్యం :

(నద్దకొని కూర్చుని) చూడు సుబ్బారావు! ఏదో ఆకలు పెట్టుకొని ఎన్నాళ్ళలా అవస్థలు పడతావ్?

సుబ్బారావు :

ఏం చెయ్యమంటారు?

సుబ్రహ్మణ్యం :

(బతుకు తెరువు కేదో ఒకటి చూచుకోవాలిగాని, కూర్చుండిపోతే ఈ కవిత్వాన్ని నమ్ముకొని, నువ్వు అవస్థపడటం ఎవ్వరిదీ అవస్థపెట్టటం తప్ప ప్రయోగం లేదు) చెప్పండి?

సుబ్బారావు :

బ్రతుకటానికి వేరే మార్గముంటే నేను కాదన్నానా చెప్పండి?

సుబ్రహ్మణ్యం :

అక్కడ మా బావ స్థితి చూద్దామంటే మరీ అభ్యాసం కావాలి. పిల్లాడెల్లా జగద్గురువుల మెక్కువయ్యింది. ఆదాయం పెరగకపోయినా ఖర్చులు మాత్రం జాస్తయ్యాయి. ఈ స్థితిలో ఆయన సంసారాన్నీ దటమే కష్టమవుతోంది. పైగా అక్కడ ఏ పెళ్ళాని పిల్లలు ... ఇలా గంటన్నానని మరో విధంగా అనుకోకు. నిజంగా మీమామగాను చాలా కష్టపడుతున్నాను. కన్నబిడ్డని కాదని ఎలాగంటారు? కాని ...

సుబ్బారావు :

(చిరాకేసింది) అర్థమయిందేమిటి. నాకూ కష్టంగానే వుంది, భార్యబిడ్డల్ని ఎక్కడో పదిలి, యిక్కడ ఒంటరిగా వుండటం ...

సుబ్రహ్మణ్యం :

అదే. నేను చెప్పేదికూడా. కష్టమో, సుఖమో భార్య

భక్త లిద్దరూ ఒకేచోట వుండటం బాగుంటుంది. తిన్నా తినక పోయినా ఆత్మీయులు దగ్గవుంటే అదొక సంతృప్తి!

సుబ్బారావు :

మీరు చెప్పింది నిజమే. కాని, యిప్పుడు తిన్నా, తినక పోయినా వంటరిగాడ్ని కాబట్టి సరిపోతుంది. వాళ్ళను పీను కొచ్చి నాతోపాటు వాళ్ళనుకూడా పస్తులతో కూడ్చి చంపటం సబబా చెప్పండి!

సుబ్రహ్మణ్యం :

అదీ నిజమే! కాని, మా బావది మరీ గొడవగావుంది. ఏం చెయ్యాలానికి తోచటంలేదు. పోనీ ఒకపని చెయ్యరానా?

సుబ్బారావు :

ఏమిటది?

సుబ్రహ్మణ్యం :

మీ నాన్నగారూ, పాపం పెద్దవారయి పోయాటగా! నీవుకూడా యింటికేచేరుకొంటే, ఈ పెద్దతనంలో ఆయనను కాస్త తోడుగా వుండొచ్చుగా?

సుబ్బారావు :

(తోపం వచ్చింది. తమాయించుకొని) ఏం సలహా యిచ్చారండీ! నాకే పనిలేనన్నడు ముగ్ధులతనంలో అసలే గత మతమవుతున్న నాన్నగారి నెత్తిన నాబరువుకూడా వెయ్యటం న్యాయమేనా?

సుబ్రహ్మణ్యం :

సరే నీయిష్టం. నువ్వేం తెలివితక్కువ వాడివికాదుగా

ఒకళ్ళతో చెప్పించుకోవటానికి! నీ మంచిచెడ్డలు నువ్వే ఆలోచించుకో. (సద్దకొంటూ) మరి నేను వెళ్ళొస్తాను. బావకేం చెప్పమంటావ్.

సుబ్బారావు :

ఏముందండి చెప్పేందుకు! ఇక్కడ సినిమా కంపెనీలో ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. ఏదయినా కొంచెం ఆధారం దొరకగానే ఫేమిలీ తీసుకొచ్చుకొంటానని చెప్పండి.

సుబ్రహ్మణ్యం :

(నకిలించి) చూడు సుబ్బారావు! నువ్వు కష్టపడతావని నీతో చెప్పలేకపోతున్నాను...నిజంగా మా బావకు నీమీద చాలా కష్టంగావుంది. ఈ నెలాఖరునాటికి నువ్వు భార్య బిడ్డల్ని తెచ్చుకోకపోతే, ఆయన స్వయంగావచ్చి దిగబెట్టి వెళతానని చెప్పమన్నాడు.

సుబ్బారావు :

(అదిరిపోయాడు. రోషంకూడా వచ్చింది) సరే! ఆయనకా శ్రమఖిన్నేదని చెప్పండి. నెలాఖరులోగా నేనేవచ్చి వాళ్ళను తీసుకొస్తాను.

సుబ్రహ్మణ్యం :

(నసుగుతో) నువ్వు ఈ స్థితిలోవుండగా, అలా ఖచ్చితంగా మాట్లాడటం బావకు సబబు కాననుకో. అయినా ఆయన యిబ్బందులు ఆయనవి. ఏంచేద్దాం!

(హోటలు యజమాని ముగుగోశయ్యరు వచ్చాడు. అడ్డకట్ట, పోట్టిచూశాక, ఆహూతకాక సముత్తూ వచ్చాడు.

ఆమన్ను చూడగానే సుబ్బారావుగండెల్లో రైళ్ళు పరుగెత్తాయి.)

సుబ్బారావు :

(లేనినవ్వు తెచ్చుకొని) నమస్కారం. ఇలావచ్చా రేమిటి!

మురుగేశఅయ్యరు :

ఎన్నయ్యా? రొంబ పెరియమడుసులుదా వుండారే! ఇగో, నాలుకుదా దుడ్డు యిత్తుమనిసెప్పి, పదనంజిదినం అయిపోచ్చే!

సుబ్బారావు :

(సుబ్రహ్మణ్యం వంకమాపి పైగజేస్తాడు.)

మురుగేశఅయ్యరు :

(అదేమీ పట్టించుకోక) ఇందమాదిరి నిండా మోసగాళ్ళనితలిస్తే అసలు అరువు ముడియాదని సెప్పివుందుమే!

సూర్యం :

(లోపలనుండివస్తూ) వణక్కంసార్!

మురుగేశఅయ్యరు :

ఎన్నయ్యా? వణక్కందానిండా సెబితే అయిపోచ్చా! దుడ్డయ్యా దుడ్డు?

సుబ్బారావు :

రేపు ఇస్తాం వెళ్ళిరండి.

మురుగేశఅయ్యరు :

ఎన్న రేసయ్యా? ఇందమాదిరి రెండు మానూలద పూడ్చింది.

బాళ్ళతో చెప్పించుకోవటానికి! నీ మంచి చెడ్డలు నువ్వే ఆలోచించుకో. (స్వతంత్రంగా) మరి నేను వెళ్ళిస్తాను. బావకేం చెప్పనుంటారే.

సుబ్బారావు :

ఏముగదండి చెప్పేందుకు! ఇక్కడ సినిమా కంపెనీల్లో ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. ఏదయినా కొంచెం ఆధారం దొరకగానే ఫీయి తీసుకొచ్చుకొంటానని చెప్పండి.

సుబ్రహ్మణ్యం :

(నవ్వింది) చూడు సుబ్బారావు! నువ్వు కష్టపడతావని నీతో చెప్పలేకపోతున్నాను...నిజంగా మా బావకు సీమిడ బాలా కష్టంగావుంది. ఈ నెలాఖరునాటికి నువ్వు భార్య విక్లవి చెప్పుకోకపోతే, ఆయన స్వయంగావచ్చి దిగబెట్టి బోతానని చెప్పమన్నాడు.

సుబ్బారావు :

(అగ్రిపాయ్యాడు. రోవంకూడా వచ్చింది) సరే! ఆయనకా శ్రమభరితదని చెప్పండి. నెలాఖరులోగా నేనేవచ్చి బాళ్ళను తీసుకొస్తాను.

సుబ్రహ్మణ్యం :

(వసుకుతో) నువ్వు ఈ స్థితిలోవుండగా, అలా ఖచ్చితంగా మార్గదర్శించి బావకు సబబు కావడమో. అయినా బావకు యిబ్బందులు ఆయనవి. ఏంచేద్దాం!

(గూటిలు యడమాని ముసుగోశయ్యకు వచ్చాడు. బాళ్ళతో, బాళ్ళతోకాక, అయినాకా సముత్తా వచ్చాడు.

ఆ మన్న చూడగానే సుబ్బారావు గుండెల్లో రైళ్ళు పరు
గెత్తాయి.)

సుబ్బారావు :

(తేనినవ్వుతెచ్చుకొని) నమస్కారం. ఇలావచ్చారేమిటి?

మురుగేశఅయ్యరు :

ఎన్నయ్యా? రొంబ పెరియమడుసులుదా వుండారే!
ఇదో, నాలుకుదా దుడ్డు యిత్తుమని సెప్పి, పదునంజినినం అయి
పోచ్చే!

సుబ్బారావు :

(సుబ్రమణ్యం వంకచూపి పైగజేస్తాడు.)

మురుగేశఅయ్యరు :

(అదేమీ పట్టించుకోక) ఇందమాదిరి నిండా మోస
గాళ్ళనితలిస్తే అసలు అరువు ముడియాదని సెప్పివుందుమే!

సూర్యం :

(లోపలనుండివస్తూ) వణక్కంసార్!

మురుగేశఅయ్యరు :

ఎన్నయ్యా? వణక్కండానిండా సెబితే అయిపోచ్చా?
దుడ్డయ్యా దుడ్డు?

సుబ్బారావు :

రేపు ఇస్తాం వెళ్ళిరండి.

మురుగేశఅయ్యరు :

ఎన్న రేసుయ్యా? ఇందమాదిరి రెండు మాగాళద
పూడ్చింది.

సూర్యుని :

రేపు గట్టిగా యిస్తాంలేండి. మనీ అందలేదు.

మురుగేశఅయ్యరు :

అదుల్లా ముడియాదప్ప. ఈ ప్రొద్దు నాదొడ్డి యిచ్చి పంపి. నానుదాశదలవలె.

సుబ్బారావు :

నిల్చున్న ఫలాన ఎక్కడనుండి వస్తుందయ్యా దొడ్డి?

మురుగేశఅయ్యరు :

అది ఎనక్కెన్న తెలియం? అనుకొని పొలరాని ప్రాంతాల్లో తీస్తుంటే. ఎన్నయ్యా నిండా' పాపదీపవల్లము నిండ్రి యిచ్చుటం తెలియవద్దా?

సూర్యుని :

తెలుసులేవయ్యా. రేపు యిస్తామంటున్నాంగా. ఇప్పుడు అనివారం. చెక్కు మారలేదు.

మురుగేశఅయ్యరు :

అహఃహఃహః! పెరియ బాంకరుదా సొల్లికివే! దొడ్డి - కుడు. నానుదా సొమ్ము సేద్దును.

సూర్యుని :

(సచ్చివెలక్కాయ గొంతున పట్టేట్లుంటుంది).

సుబ్రహ్మణ్యం :

(లేచి నిలబడి) ఎంతివ్వాలండి?

మురుగేశఅయ్యరు :

ఇరువత్తంశి రూపాయిదా.

సుబ్రహ్మణ్యం :

శేషిస్తామంటున్నారూగా వెళ్ళిరండి.

మురుగేశాలయ్యరు :

ఇందమాదిరి ఎన్ని సార్లు సెప్పివుండలేదు?

సుబ్బారావు :

(చిరాగ్గా) శేపు తప్పకుండా యిస్తామంటుంటే ఎందుకూ గొడవచేస్తారు?

మురుగేశాలయ్యరు :

అదెల్లా ముశియాదస్సా. ఇప్పుడుకట్టాయం సుడ్డు యివవలె. నానుదా వెళ్ళవలె. (పంకె బిగించాడు).

సుబ్రహ్మణ్యం :

(ఆదుర్దాగా) మరి నేను వెళ్ళివస్తా సుబ్బారావు. కొంచెం బజారుపనుంవి.

సుబ్బారావు :

మంచిదండి.

సుబ్రహ్మణ్యం :

వస్తా! సూర్యంగారూ!

సూర్యం :

అలాగేనండి.

సూర్యం :

అలాగేనండి. (సుబ్రహ్మణ్యం వెళ్ళిపోయాడు. సుబ్బారావు కృంగిపోయి చీకటిలో పడ్డాడు.)

సూర్యుని :

రేపు గట్టిగా యిస్తాంలేండి. మనీ అందలేదు.

మురుగేశఅయ్యరు :

అదుల్లా ముడియాదప్ప. ఈ ప్రాద్దు నాదొడ్డి యిక్క
ప.ల. నానుదాకదలవలె.

సుబ్బారావు :

నిల్చున్న ఫలాన ఎక్కడనుండి వస్తుందయ్యా చెప్పి ?

మురుగేశఅయ్యరు :

అది ఎనక్కెన్న తెలియం? అనవు. పాలకాని ప్రాంత
యిదా తీస్తుండె. ఎన్నయ్యా నిండా సానిటీకప్లయి. చెప్ప
యియ్యటం తెలియవద్దా?

సూర్యుని :

తెలుసులేవయ్యా. రేపు యిస్తామంటున్నాంగా. ఇప్పుడు
ఆదివారం. చెక్కు మారలేదు.

మురుగేశఅయ్యరు :

అహహహా! పెరియ బాంకరుదా సొల్లికోనే! అయ్య
చెక్కు- కుడు. నానుదా సొమ్ము సేద్దను.

సూర్యుని :

(పచ్చిపెంకాయ గొంతున పడ్డట్లుయింది).

సుబ్రహ్మణ్యం :

(లేచి నిలబడి) ఎంతివ్వాలండి?

మురుగేశఅయ్యరు :

ఇరుపత్తంజి రూపాయిదా.

సుబ్రహ్మణ్యం :

రేపిస్తామంటున్నారుగా వెళ్ళిరండి.

మురుగేశాలయ్యరు :

ఇందమాదిరి ఎన్ని సార్లు సెప్పివుండలేదు?

సుబ్బారావు :

(చిరాగ్గా) రేపు తప్పకుండా యిస్తామంటుంటే ఎందుకలా గొడవచేస్తారు?

మురుగేశాలయ్యరు :

అదెల్లా సబుడియాదస్సా. ఇప్పుడుకట్టాయం చుట్టయివలె. నానుదాచెళ్ళవలె. (పంకె బిగించాడు).

సుబ్రహ్మణ్యం :

(ఆదుర్దాగా) మరి నేను వెళ్ళివస్తా సుబ్బారావు కొంచెం బజారుపనుంసి.

సుబ్బారావు :

మంచిదండి.

సుబ్రహ్మణ్యం :

వస్తా! సూర్యంగాదూ!

సూర్యం :

అలాగేనండి.

సూర్యం :

అలాగేనండి. (సుబ్రహ్మణ్యం వెళ్ళిపోయాడు. సుబ్బారావు కృంగిపోయి పక్కటెముక పడ్డాడు.)

మురుగేశఅయ్యరు :

ఎన్నయ్యా? ఏమి సెబుతురు?

నూం :

ఏంటయ్యా చెప్పేది? ఆ పెద్దమనిషి ముందూ వరువు
సూర్యదా లేకుండా. (విసురుగా న్నాడు)

మురుగేశఅయ్యరు :

అబ్బో రొంబకోపందావుండింటే. అంత అభిమానండా
పుంతు, నా దుడ్డుదా యియ్యరాదూ?

సూర్యం :

(కోపంగా) ఇస్తానేపోవయ్యా.

సుబ్బారావు :

ఇదిగో అయ్యరుగారూ! శేషిస్తాం. శేషండి చంపక.

మురుగేశఅయ్యరు :

అదేల్లా ముడియాదప్ప. ఈ నిమిషం దా యివ్వవలె.

సూర్యం :

(విసురుగా) ఎహేహే! అసలు నీకిచ్చేదేంటి?

మురుగేశఅయ్యరు :

ఎన్నతుంటి? రొంబ తల బిరుసాదా పొల్లుతుంటావ్?

సూర్యం :

మాటలు జాగ్రత్తగారాసియ్ తెలిసిందా? (చొక్కా
పైకి మడుస్తున్నాడు.)

మునుగేశఅయ్యరు :

(సంకాడు) సరిదా. నీదగ్గర దుడ్డుదా వనూలు పెయ్య
కుం పీ నానుముదుగేశ అయ్యరుదాకాదు. తెరియమా?

సూర్యం :

ఏడ్చావ్ లే ఫో.

మునుగేశఅయ్యరు :

అదిదా సూర్యుకు (కోపంగా వెళ్ళిపోయాడు)

సుబ్బారావు :

అదేమిటా! మర్యాదగా సమాధానంచెప్పి సంపాది
గాని, పెడసరంగా మాట్లాడితే ఎట్లారా?

సూర్యం :

మెత్తగా మాట్లాడితే నెత్తికెక్కుతారు!

సుబ్బారావు :

ఈ కోపంతో వాడు బజార్లో నిలేస్తే?

సూర్యం :

ఏడ్చాడులేబోడి. అది సరేగాని, మీ చుట్టూమేమిటో
అట్లాజూరుకొన్నాడు?

సుబ్బారావు :

ఉం పీ దబ్బడుగుతా మనుకొన్నాడేమో పాపం!

సూర్యం :

ఇంతకీ ఎందుకొచ్చినట్లామహానుభావుడు?

సుబ్బారావు :

నాకు పితబోధ చెయ్యటానికి.

సూర్యం :

ఏ విషయంలో?

సుబ్బారావు :

నా భార్యబిడ్డలను తీసుకొచ్చుకోవటం అయినా వదిలి!

సూర్యం :

ఆయన కేమిటి బాధ?

సుబ్బారావు :

మా మామగారికి బానమరదికదూ? ఆయన చాలా యిబ్బందిపడుతున్నాడట. ఆయన తరపున వకాల్తాతీసుకొని వచ్చాడు. (కొంచెమాగి) ఏమిటోరా సూర్యం! అంతా అదేమో పడుకుంటుంది.

సూర్యం :

ఏమిటి?

సుబ్బారావు :

ఇక్కడ మన గొడవ యిలావుంది. ఎల్లుండి నాన్నా (తానకి) డబ్బిన్వకపోతే రామ్మూర్తిగానూసుకోడు.

సూర్యం :

బజారుకెళితే బాకీలవాళ్ళుకూరు.

సుబ్బారావు :

ఈ నెలఖరనాటిక పెళ్ళా బిడ్డను తీసుకెళ్ళడం

బుక్కపోతే, తనే స్వయంగావచ్చి వాళ్ళనిక్కడ
పెళతానా మా మామ కబురుచేశాడు.

సూర్యం :

అదేమిటి!

సుబ్బారావు :

అవును. అదే చెప్పినెళ్ళాడు సుబ్రహ్మణ్యంగారు

సూర్యం :

చచ్చాంరాబాబూ! ఎటువంటిమామ దొరిక
నీకు? అంత బూట్రా ఆ పెద్దమనిషి!

సుబ్బారావు :

ఆయనన్నే పనేముందిరా? ఆయనమాత్రం ఎన్నో
పోషిస్తాడు.

సూర్యం :

ఈ స్థితిలో సువ్యూమాత్రం ఎట్లాపోషిస్తావా అని!

సుబ్బారావు :

కట్టుకొన్న తర్వాత తప్పేదేముంటుంది. (క్షణం
నమిటోరా నెధవ బ్రతుకులు! చచ్చిపోయినవాళ్ళే అద్ద
నులు! (ఒక్కక్షణం నిశ్శబ్దంగా వున్నారు).

సూర్యం :

ఇన్ని ప్రతికలకు కథలు రాస్తుంటావుగదా, నిన్నే
వాళ్లెంతోమంది వున్నారే యిక్కడ! వాళ్ళెవ్వరూ నీ
చెబితే కాస్తయినా సాయం చెయ్యరట్రా.

సుబ్బారావు

రచయిత బ్రతుకుమీద సానుభూతి చూపించే వుళ్ళా
మ్మలు లేకురా యీ దేశంలో. వాళ్ళకు కాసుపిందల్లా
వాళ్ళ పత్రికలు సేవటం, లాభాలు రావటం. రచయిత చావు
బ్రతుకులతో వాళ్ళకు సమిత్తంలేను. కావాలంటే శీవు రచ
యిత చచ్చిపోయిననా సమాశ్రం పెద్ద పాత్రతో ఆ చావును
ప్రచురిస్తారు. గాథ సంతాపాన్ని పోలుచుతారు. వాడి
కుటుంబానికి సానుభూతులందజేస్తారు. అంతే!

సూర్యం :

మనం కథలు పంపకపోతే అసలు పత్రికలెక్కడుంటా
యిరా?

సుబ్బారావు :

నువ్వు చాలా అమాయకుడివిరా సూర్యం. ఇంటింటికీ
రచయిత. వీధి వీధికి మహా రచయితలు వెలుస్తున్న ఈ రోజుల్లో
పత్రికలకు కథలే కరువవుతాయటా? తమ పేరు పత్రికల్లో
కనబడితేనే చాలనుకొనేవాళ్ళు వేల సంఖ్యలో వున్నారీనాకు
దేశంలో!

సూర్యం :

హూ! ఆఖరికి రచయిత స్థితి ఎంత హీనంగా తయారై
య్యిందీరా సమాజంలో! (ఆవేదనగా) మరీ స్థితిలో ఎల్లా బ్రత
కంటరా సుబ్బారావు?

సుబ్బారావు :

బ్రతక్కపోతే దేనిలోనయినా చూకి చద్రాం. (ఆవే

మొదటి ప్రభుత్వం

అధికారిక రామచంద్రుల కమిటీ

అధికారిక	(నాటికల)	1 - 2 - 0
అధికారిక	"	1 - 8 - 0
అధికారిక	"	1 - 8 - 0
అధికారిక	(నాటికల)	0 - 12 - 0
అధికారిక	(నాటికల)	0 - 12 - 0
అధికారిక	(నాటికల)	0 - 12 - 0

అధికారిక రామచంద్రుల కమిటీ

అధికారిక	(నాటికల)	1 - 8 - 0
అధికారిక	"	1 - 8 - 0
అధికారిక	(నాటికల)	0 - 12 - 0
అధికారిక	"	0 - 12 - 0

అధికారిక రామచంద్రుల కమిటీ (ప్రభుత్వం) రచనలు

అధికారిక	(నాటికల)	0 - 12 - 0
అధికారిక	"	0 - 12 - 0
అధికారిక	"	0 - 12 - 0
అధికారిక	"	0 - 12 - 0
అధికారిక	"	0 - 12 - 0

ప్రభుత్వం

అధికారిక రామచంద్రుల కమిటీ

విజయవాడ-1

